

Examenul național de bacalaureat 2026
Proba E. c)
Istorie

Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La primul congres al Partidului Muncitoresc Român [...], între 21-23 februarie 1948, Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost ales secretar general al PMR, iar Ana Pauker, Vasile Luca și Teohari Georgescu au devenit ceilalți trei membri ai Secretariatului. Deși era secretar general, Gheorghiu-Dej depindea, în totalitate, de bunăvoința grupului condus de Pauker, care deținea majoritatea în Secretariat, putând oricând să blocheze inițiativele secretarului general sau să-l înlăture.

Au fost introduse criterii stricte pentru intrarea în partid deoarece nu puteau fi admiși «membrii claselor exploatare». În plus s-a adoptat formula sovietică a stagiului de candidat de membru de partid. Lucrurile nu s-au oprit însă aici. Rezoluția [...] din noiembrie 1948 dădea semnalul unei campanii [...] menite să disciplineze partidul și să-i dea o structură complexă, potrivită cu sarcinile momentului. [...] Partidul trebuia să treacă de la etapa improvizărilor, corespunzătoare perioadei de preluare rapidă a puterii, la cea a partidului-stat, orientată către o exercitare a controlului asupra societății, economiei și aparatului de stat, pe termen lung. [...] Drept urmare, în decursul anului 1948, partidul, structura de stat și economia României au fost reformulate, devenind o copie fidelă a celor din Uniunea Sovietică.”

(I.A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

B. „Între 1948 și 1951 membrii elitei comuniste au instituit un aparat de securitate și represiune fără precedent în istoria României. Instituțiile sovietice ofereau modelele, iar oficialii Uniunii Sovietice serveau drept mentori. La început, liderii comuniști români și autoritățile de ocupație sovietică păstrasera instituțiile de securitate existente [...], dar în 1948 au considerat că era timpul să introducă un nou stil. În acel an au creat Direcția Generală a Securității Poporului, care a ajuns să fie cunoscută pur și simplu drept Securitate și a cărei misiune unică era protejarea regimului comunist de dușmanii interni și externi. În anul următor a luat ființă Miliția, care înlocuia forțele de poliție existente și a cărei principală responsabilitate era menținerea ordinii publice. Împreună cu Securitatea, Miliția ținea populația sub supraveghere constantă [...]. Apoi, în 1951, a fost organizat Comandamentul Trupelor de Securitate. Până la jumătatea anilor '50, acesta era echipat cu mașini blindate, artilerie [...] și avea ca misiune suprimarea opoziției regimului. Aceste trei unități au acționat ca o forță armată a partidului [...]. De pildă, au strămutat zeci de mii de țărani din satele lor pentru a înăbuși rezistența față de noua ordine, în general, și față de colectivizarea agriculturii, în particular, și au arestat alte zeci de mii de oameni din toate categoriile sociale care erau suspecți de disidență.”

(K. Hitchins, *Scurta istorie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți secretarul general al PMR precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Miliție. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că țăranii se opun colectivizării agriculturii. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice totalitare utilizate în statul român, în afara celor precizate în sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două practici politice utilizate în statul român, în perioada 1990-1996. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Expresie a regimului fanariot instituit de Poartă [Imperiul otoman] în Principate [...], instituția domniei trebuia să asigure nu numai îndeplinirea funcțiilor statului, cât mai ales să vegheze la menținerea celor două țări [Moldova și Țara Românească] în strânsă dependență de Imperiul otoman [...]. De obicei, domniile erau acordate pe trei ani, putând fi reconfirmate de sultan, prin plata *mucarerului* (taxă de reînvățare). Doar în două cazuri cei numiți au rezidat, datorită unor împrejurări deosebite, 11 ani: Nicolae Mavrocordat în Muntenia (1719—1730) [...] și Mihai Racoviță în Moldova (1715—1726). [...]

Sfatul domnesc a continuat să fie [...] principala instituție a statului în sprijinul domniei, în privința organizării și conducerii vieții interne, în probleme financiare, judecătorești, administrative [...]. Alcătuit cu deosebire din boieri autohtoni, ca și din dregători străini, dintre rudele și apropiații principilor fanarioți, ei erau numiți de către aceștia în diferitele demnități. [...]

Pe măsură ce reformele fanariote îngustau simțitor privilegiile boierimii, se intensifica opoziția față de [...] reprezentanții Porții. [...] Cu prilejul tratatelor de pace purtate la Focșani între ruși și turci cu medierea Imperiului habsburgic și a Prusiei, în 1772, o serie de boieri munteni [...] s-au adresat [...] delegaților puterilor creștine prin memorii identice. În cuprinsul celui înaintat către reprezentantul Curții din Viena [...] boierii reclamau, la încheierea păcii, unirea și independența Țărilor Române sub un principe pământean [...] și funcționarea noului stat [...] sub protecția colectivă a Rusiei, Imperiului habsburgic și a Prusiei. [...] În cursul noului război austro-ruso-turc din 1787-1791, Divanul Țării Românești prezintă cercurilor conducătoare din Viena și Sankt Petersburg, în mai 1790, [...] un memoriu prin care se solicita desființarea raialelor Turnu, Giurgiu și Brăila, stabilirea hotarului între Țara Românească și Imperiul Otoman pe linie neîntreruptă a Dunării, înlăturarea domnilor fanarioți și înlocuirea lor prin pământeni, libertatea exportului de vite, neutralitate și neantârănare politică sub garanția Rusiei și a Imperiului habsburgic; acest memoriu a fost înaintat și delegaților Congresului de pace de la Șîștov [1791] [...], dar fără urmări.“ (Istoria românilor)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domn fanariot precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați statul care a impus regimul fanariot în Țările Române și un aspect cu privire la durata domniei în timpul acestui regim, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații despre Sfatul domnesc. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la memoriile boierești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în secolul al XVI-lea au avut loc acțiuni politice care au vizat o instituție centrală din Transilvania sau din Țara Românească. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – primele trei decenii ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două măsuri de politică internă care au contribuit la constituirea și consolidarea statului român în perioada 1860-1865;
- precizarea constituției adoptate în statul român, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și menționarea a două aspecte referitoare la prevederile acesteia;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat în Transilvania, în anul 1918, pentru realizarea României Mari;
- formularea unui punct de vedere referitor la politica internă a României în perioada 1919-1927 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.